

Tutkimus on toteutettu
Alueiden kestävän
kasvun ja elinvoiman
tukemiseen tarkoitettulla
AKKE-rahoituksella

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Olli Rosenqvist

Koulutuksen laatu ja osuvuus Keski-Pohjanmaalla (KOLO-KP) -hankkeen tulosten esittely

Keski-Pohjanmaan liiton Työvoima, osaaminen ja koulutus -teemaryhmä 26.9.2024

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

UNIVERSITY
OF OULU

University of Vaasa

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Tutkimuksen tausta

Tutkimuksen lähtökohdat

- Koulutus tuottaa osaamista, joka on työelämän käytettävissä -> koulutus on aluekehittämisen ytimessä
- Työelämää palveleva tutkintokoulutus aluekehityksen tuottajana

Kehittyvän alueen ominaispiirteitä

- Kilpailu- ja innovaatiokykyiset yritykset
- Uuden, tietotalouteen perustuvan yritystoiminnan syntyminen
- Kilpailukykyinen ja innovatiivinen julkinen sektori
- Kehittyneet alueidenväliset kansalliset ja kansainväliset verkostot
- Kasvava osaaminen/inhimillinen pääoma
- Ekososiaalisen kehityksen edistäminen
- Tasa-arvon ja hyvinvoinnin edistyminen
- Uudistuva alueellinen toimintakulttuuri
- Alueen vetovoima
- Alueen pitovoima

Aluekehitys Keski-Pohjanmaalla – polkuriippuvuutta

- Aluekehityksen ytiminä ovat olleet suurteollisuus, maatalous ja teollisuusvaltainen pk-yrityssektori
- Seurauksena alhainen yleinen koulutustaso
- Haittaa pyrkimystä kehittyväksi alueeksi

Koulutus Keski-Pohjanmaalla

- Polkuriippuvuuden haittojen vähentämiseksi maakunnassa on panostettu voimakkaasti työelämää palvelevan koulutuksen kehittämiseen
- Maakuntaan onkin kehittynyt maakunnan kokoa suurempi koulutustarjonta sekä ammatillisella, ammattikorkeakoulu- että yliopistotasolla
- Tutkimuksessa keskustellaan siitä, miten hyvin koulutus on kyennyt tuottamaan aluekehitystä

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Tutkimuksen toteutus

Tutkimusaineisto

- Tilast selvitys, aineistona opetushallituksen ylläpitämä Vipunen-tilastopalvelu
- Koulutuksen laatu: kuinka hyvin tutkinnon suorittaneet työllistyvät koulutusta vastaaviin tehtäviin (työelämävastaavuus)
- Koulutuksen alueellinen osuvuus: kuinka suuri osuus tutkinnon suorittaneista sijoittuu Keski-Pohjanmaalle
- Tutkimuksessa vertaillaan maakuntien menestystä näillä mittareilla

Tutkimuksen rajoituksia

Koulutustasot

- Ammatillinen
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto

Alueellisuus

- Opiskelupaikan vastaanottaneiden asuinmaakunnat
- Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen maakuntiin kolmen vuoden kuluttua valmistumisesta

Luokitteluja

Ammatillinen sijoittuminen

- 1) Johtajat
- 2) Erityisasiantuntijat
- 3) Asiantuntijat
- 4) Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät
- 5) Palvelu- ja myyntityöntekijät
- 6) Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.
- 7) Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät
- 8) Prosessi- ja kuljetustyöntekijät
- 9) Sotilaat
- 10) Muut työntekijät
- 11) Tuntematon

Koulutusalat

- 1) Kasvatusalat
- 2) Humanistiset ja taidealat
- 3) Yhteiskunnalliset alat
- 4) Kauppa, hallinto ja oikeustieteet
- 5) Luonnontieteet
- 6) Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)
- 7) Tekniikan alat
- 8) Maa- ja metsätalousalat
- 9) Terveys- ja hyvinvointialat
- 10) Palvelualat

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Tutkimustulokset

Keski-Pohjanmaalla annetun koulutuksen osuvuus ja työelämävastaavuus

Koulutustaso	Opiskelijoiden rekrytointi Keski-Pohjanmaalta (%)	Koulutuksen työelämä-vastaavuus (%)	Koulutuksen kautta syntyneen osaamisen hyödyntäminen Keski-Pohjanmaalla (%)	Koulutuksen kautta syntyneen osaamisen vuoto alueen ulkopuolelle (%)
Ammatillinen koulutus	69*	59	36	23
Ammattikorkeakoulu	29	50	26	24
Yliopisto	14	87	15	72

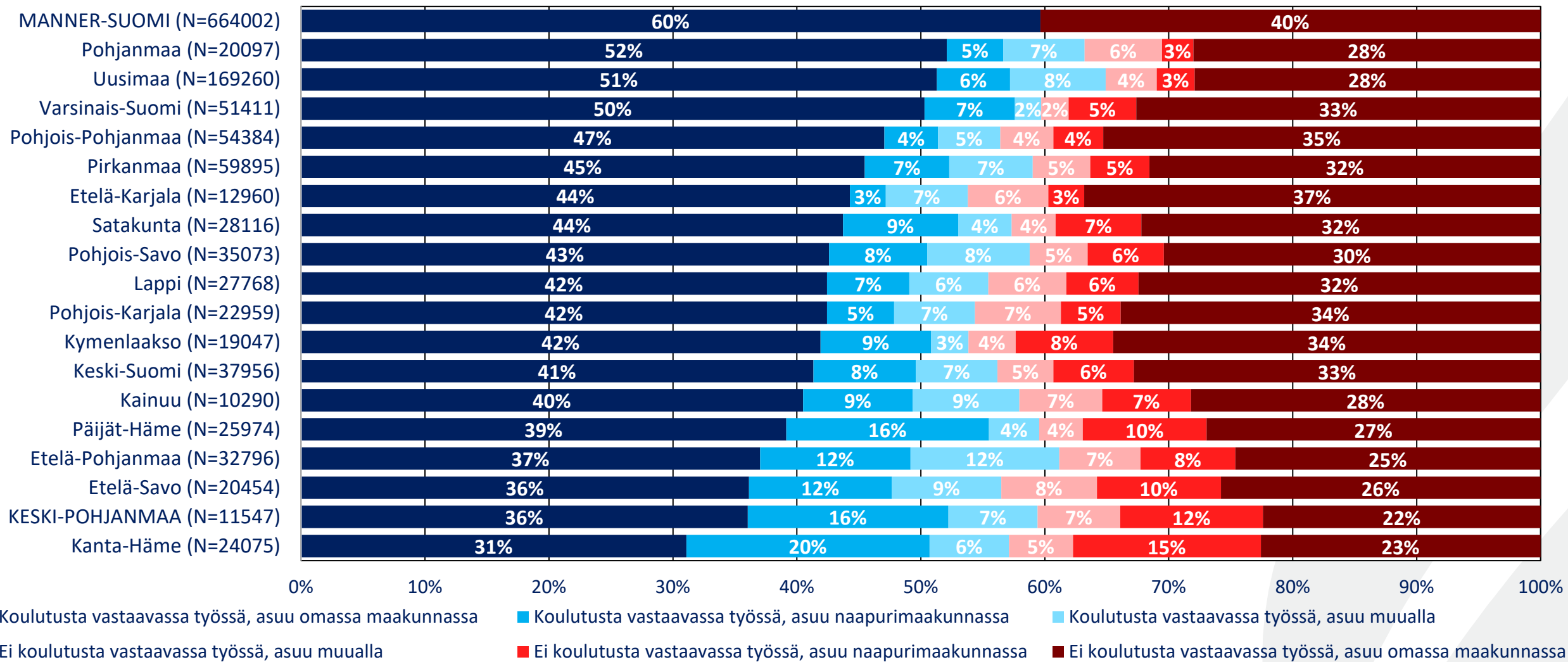
*Ammatillisen koulutustason osalta Vipusessa ovat vain Opintopolun kautta opiskelemaan hakeneet.

Lähde: Opetushallitus: Vipunen-tilastopalvelu.

Kaikkien vuosina 2007–2018 ammatillisen tutkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammattillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – osuvuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

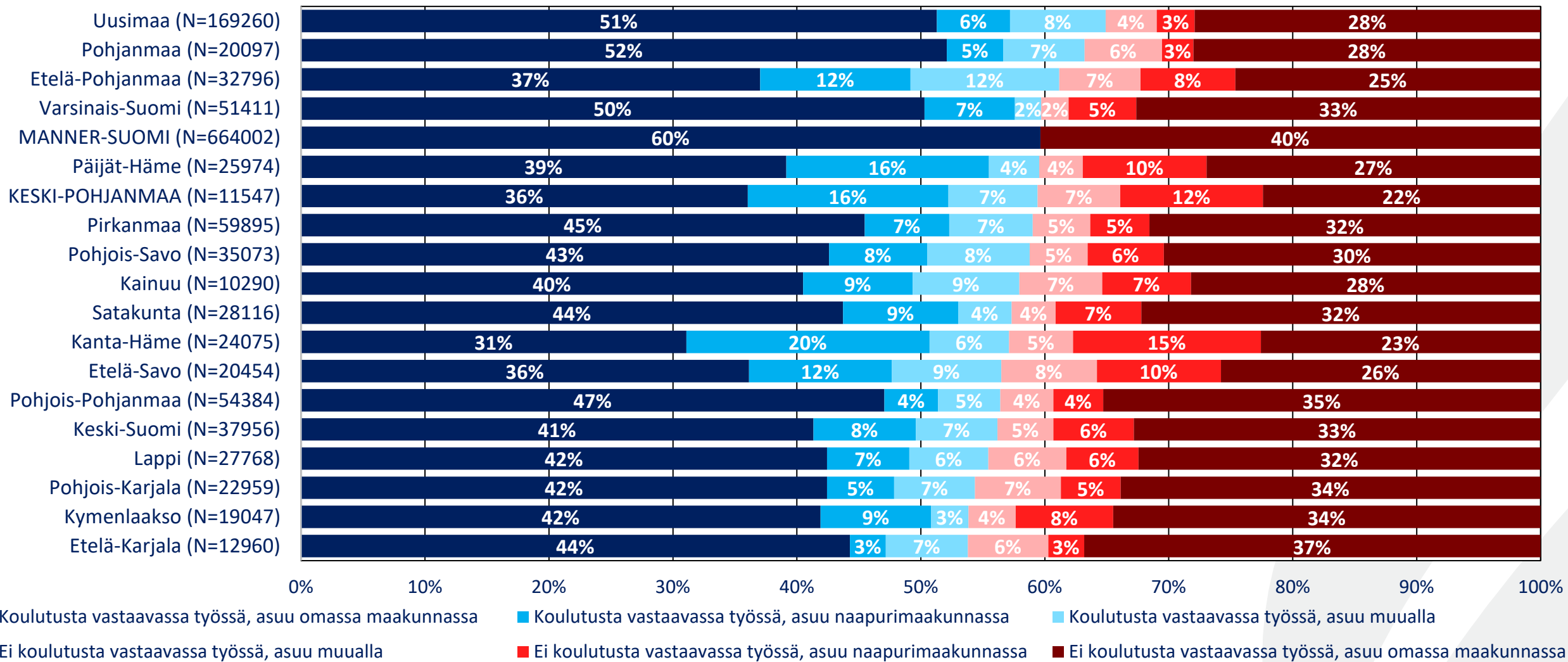
Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Kaikkien vuosina 2007–2018 ammatillisen tutkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammattillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – työelämävastaavuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

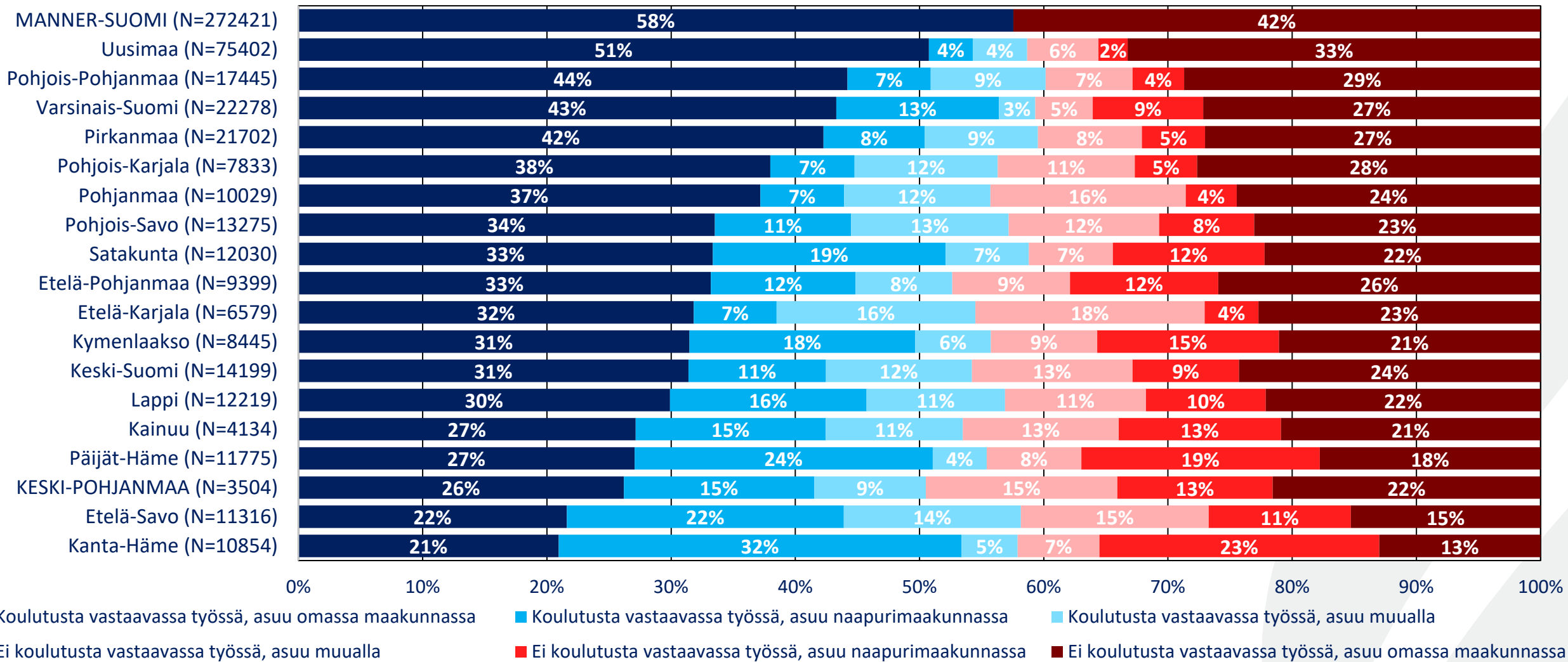
Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Kaikkien vuosina 2007–2018 ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammatillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – osuvuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

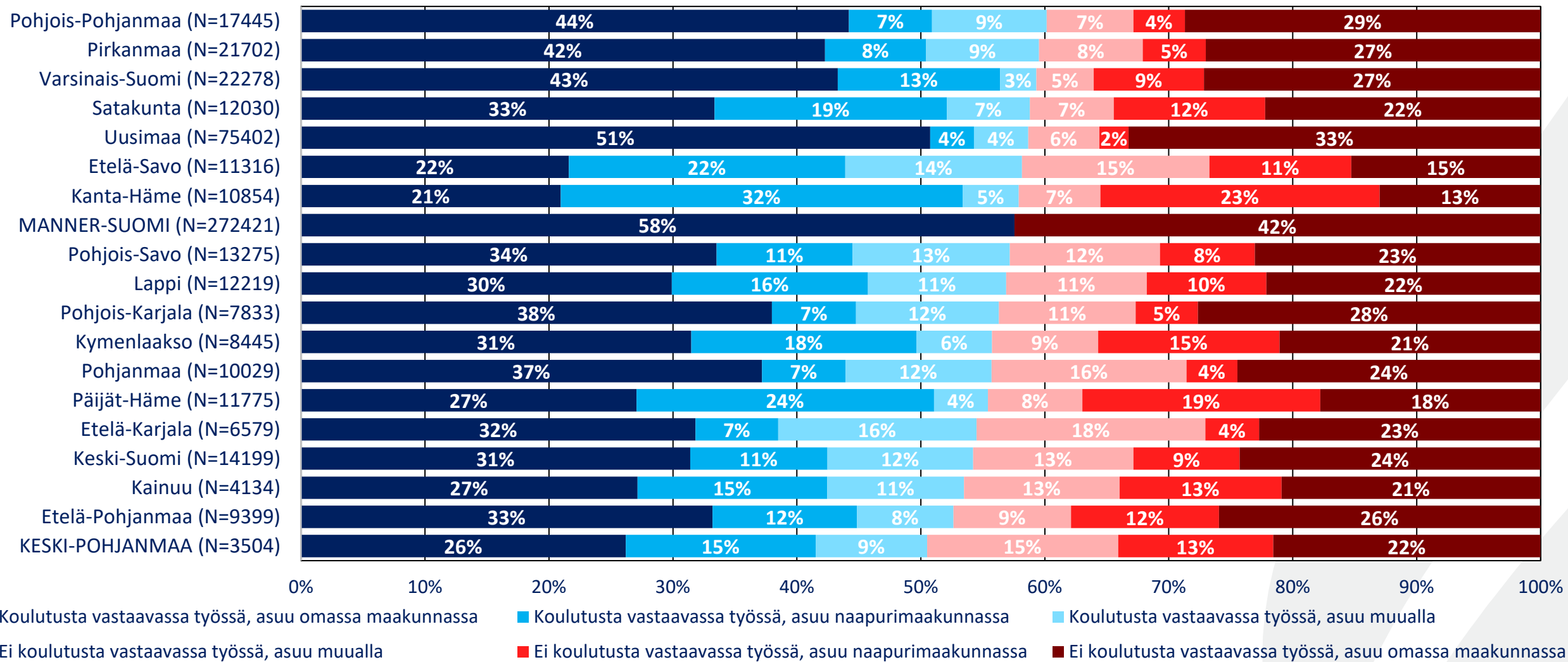
Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Kaikkien vuosina 2007–2018 ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammatillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – työelämävastaavuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

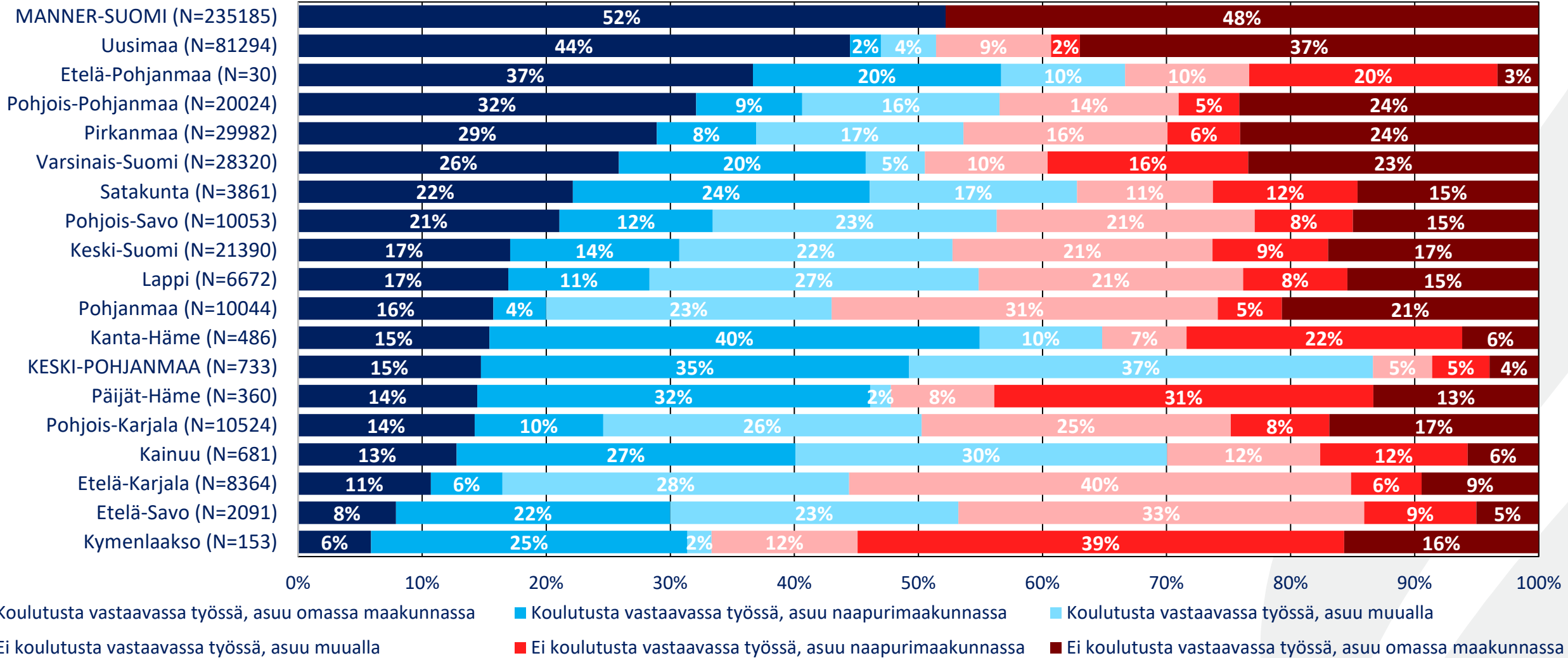
Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Kaikkien vuosina 2007–2018 yliopistotutkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammatillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – osuvuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

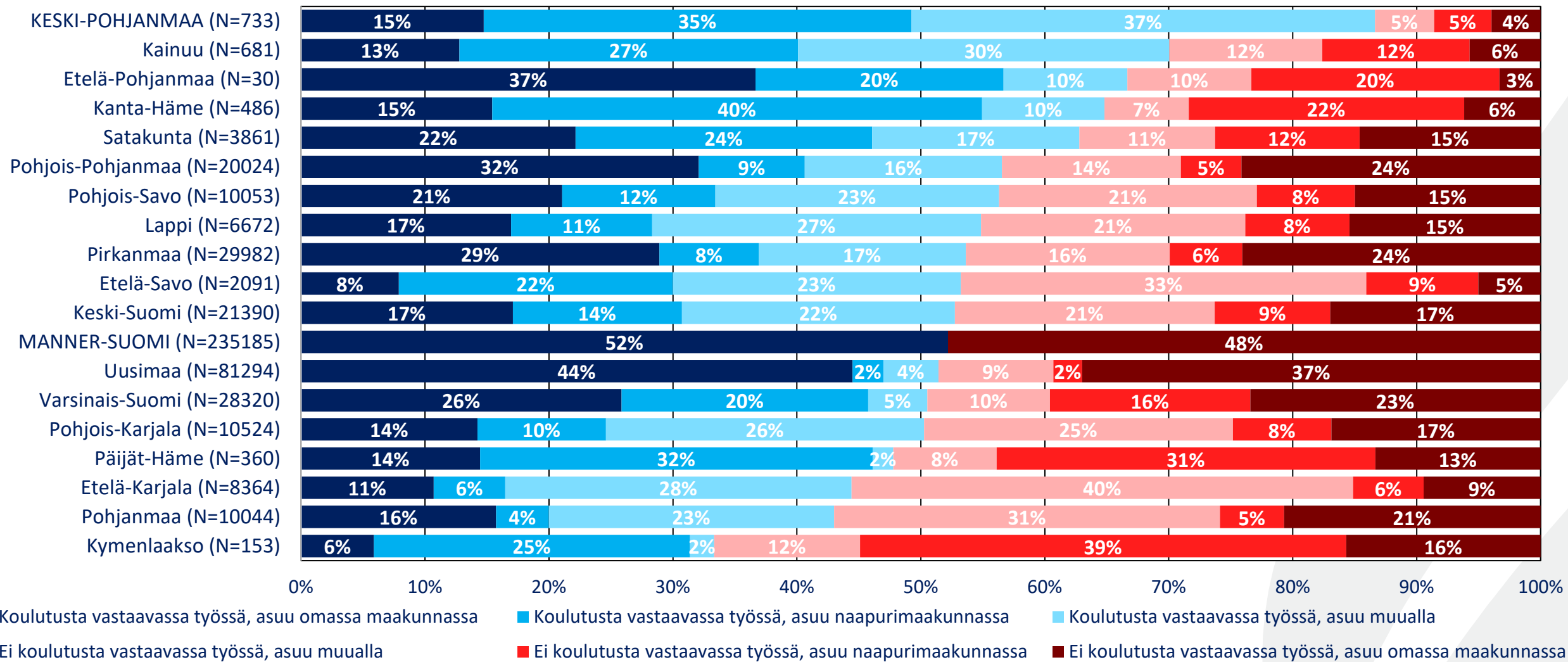
Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Kaikkien vuosina 2007–2018 yliopistotutkinnon suorittaneiden (kaikki koulutusalat) ammatillinen ja alueellinen jakautuminen kolmen vuoden kuluttua (2010–2021) valmistumisesta tutkinnon suoritusmaakunnittain – työelämävastaavuusnäkökulma

Tutkinnon suoritusmaakunta

Valmistuneen asuinmaakunta ja ammatillinen sijoittuminen

Lähde: Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu (soveltaen). Tiedot kerätty 02/2024.

Yhteenveto tutkimustuloksista

- Keski-Pohjanmaalla annettu koulutus verrattuna muissa maakunnissa annettuun koulutukseen:
 - Ammatillinen koulutus: työelämävastaavuus hyvää, osaamisen vuoto suurta
 - Ammattikorkeakoulutus: työelämävastaavuus heikkoa, osaamisen vuoto suurta
 - Yliopistokoulutus: työelämävastaavuus erinomaista, osaamisen vuoto suurta
- Vuoto -> Tarjontalähtöinen koulutuksen kehittäminen ei ole tuottanut aluekehitystä optimaalisesti, kun koulutuksen kautta syntyvän osaamisen kysyntä alueella ei ole kasvanut samassa tahdissa
- Mitä enemmän koulutetaan, sitä enemmän koulutuksen kautta syntyvästä osaamisesta valuu alueen ulkopuolelle
- Maakunnan yritysten ja julkisorganisaatioiden tulisi nykyistä enemmän hyödyntää koulutusorganisaatioiden tuottamaa osaamista
- Koulutuksen työelämävastaavuusongelmien ratkaisemiseen olisi syytä pureutua (koulutusorganisaatioiden vastuulla)

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Aluekehittämisen arvolähtökohtien yhteensovittaminen

Aluekehityksen ohjauksen haasteita Keski-Pohjanmaalla

- Kilpailukyky, innovaatiot
- Uuden, tietotalouteen perustuvan yritystoiminnan synnyttäminen
- Korkean osaamisen hyödyntämisen lisääminen
- Koulutuksen kautta syntyvän osaamisen vuotojen pienentäminen
- Alueen toimintakulttuurin ja asenneilmaston uudistaminen
 - Maakunnan kilpailukyky, yleinen uudistumishalukkuus ja -kyvykkyys, monikulttuurisuus, kansainvälisyys sekä veto- ja pitovoima

Aluekehittämisen tämänhetkinen toimintakulttuuri Keski-Pohjanmaalla

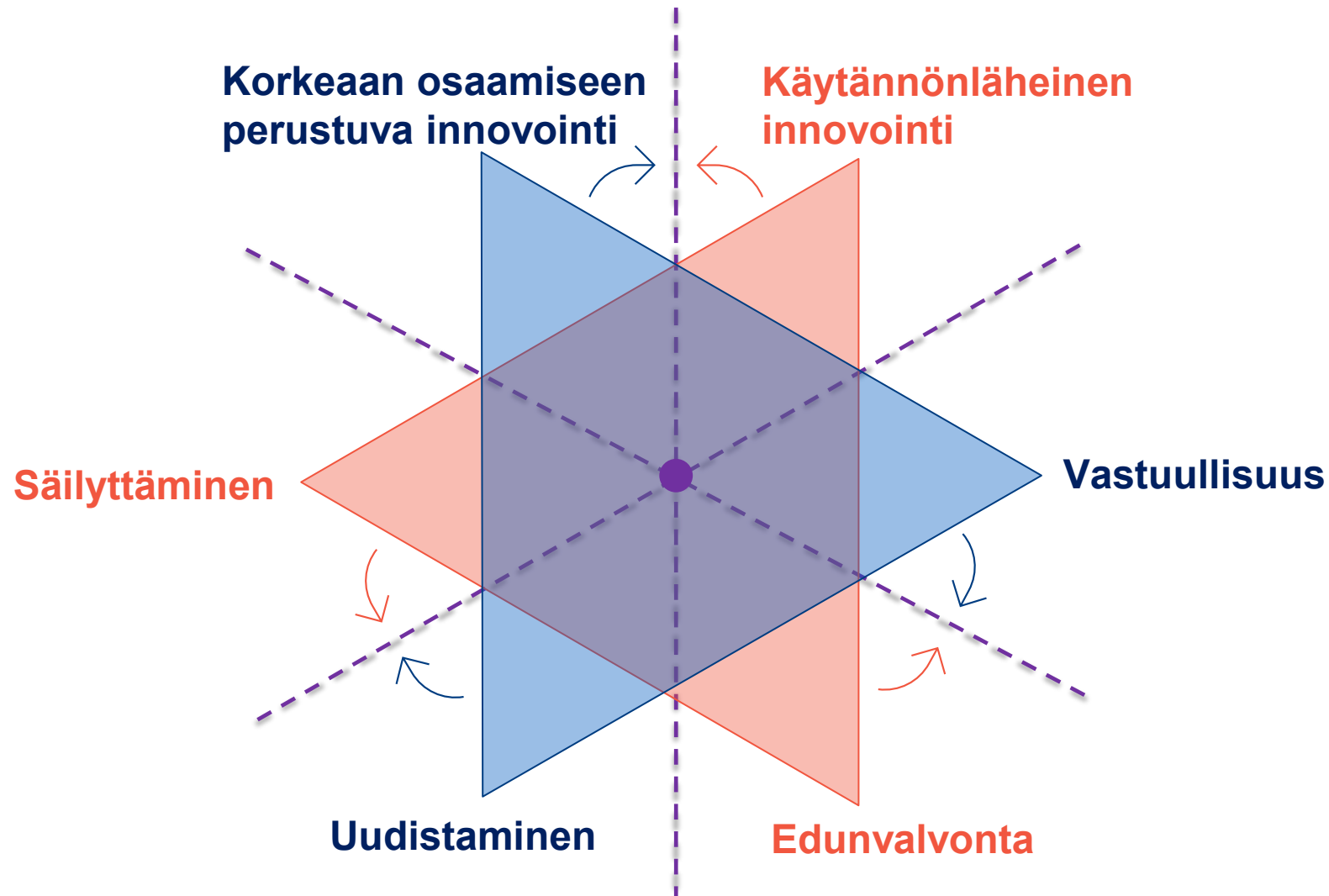
- Käytännönläheinen innovointi
 - Olemassa olevan yritystoiminnan kehittäminen
 - Vähittäinen, hidas kehitys ja uudistuminen
 - Korkean osaamisen merkityksen vähättely tai huomiotta jättäminen
 - Esim. pk-yritysten edunvalvojat
- Edunvalvonta
 - Toimijakohtainen edunvalvonta johtaa pirstaleiseen aluekehittämiseen, jossa aluekehittämisen arvolähtökohdista ja kokonaisuudesta ei keskustella
 - Esim. suurteollisuuden ja koulutusorganisaatioiden edunvalvojat
- Säilyttäminen
 - Käytännönläheisen innovoinnin ja edunvalvonnan korostuminen johtaa käytännössä pyrkimykseen säilyttää olemassa olevia rakenteita mahdollisimman pitkään, jolloin uudistuminen tulee vaikeaksi
 - Esim. puhtaan siirtymän investointibuumin hyödyntämisen edunvalvojat

Uudistumisen tarve

- Suomen kaltaisen pienen kehittyneen maan kansainvälinen kilpailukyky sekä veto- ja pitovoima perustuvat jatkossa enenevässä määrin korkean osaamisen pohjalta tapahtuvaan innovointiin, vastuullisuuteen ja jatkuvaan uudistumiseen
- Korkeaan osaamiseen perustuva innovointi
- Korkean osaamisen hyödyntämisen lisääminen
- Koulutuksen kautta syntyvän osaamisen vuotojen pienentäminen
- Uuden, tietotalouteen perustuvan yritystoiminnan synnyttäminen
- Vastuullisuus ja uudistuminen
 - Erilaisten arvolähtökohtien yhteensovittaminen ja hyödyntäminen tulisi ottaa keskeisiksi maakunnan strategisiksi kehittämiskohteiksi

Aluekehittämisen arvolähtökohtien yhteensovittaminen

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Tutkimustulosten saatavuus

Tiedon lähteitä

- Julkaisu
 - Rosenqvist, Olli (2024). *Keski-Pohjanmaalla annetun tutkintokoulutuksen työelämävastaavuus ja osuvuus aluekehityksen näkökulmasta*. Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-86-0324-5>
- Tiedote 26.9.2024
 - [Minne menossa, Keski-Pohjanmaa](#)
- Katsaus 26.9.2024
 - [Koulutus tarjoaa mahdollisuuksia – onko Keski-Pohjanmaalla halua ja rohkeutta uudistua?](#)
- Hankesivut
 - [Koulutuksen laatu ja osuvuus Keski-Pohjanmaalla \(KOLO-KP\) -hanke \(AKKE\)](#)
- Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen vaikuttavuussivut
 - [Yliopistokeskuksen vaikuttavuus](#)

KOKKOLAN
YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS

KOKKOLA
UNIVERSITY CONSORTIUM
CHYDENIUS

Yhteystiedot

Olli Rosenqvist

Asiantuntija

Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Puh. +358 50 46 999 07

Email olli.rosenqvist@jyu.fi

Käyntiosoite:

Talonpojankatu 2B, Kokkola, Huone 317

Postiosoite:

Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, PL 567, 67701 Kokkola